

Jadwiga Chudziakowa, Wiesława Kolowa, Andrzej Kola

Toruń

Informator Archeologiczny : badania 6, 270-271

1972

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

wykopu / do muru obwodowego/ odsłoniła przypuszczalne elementy wcześniejszej zabudowy. Elewacja muru obwodowego / od strony bryły zamku/ licowana była cegłą o wymiarach średnio: 31,0 x 14,5 x 85 cm i wążku-dwie wozówki-główna. W górnych partiach licowanie odchyła się łukowato w kierunku bryły budynku, w dolnych przechodzi w mur kamienny. Na głębokości + 143,65 m występuje ceglana odsadzka, pod nią znowu kamienny mur o zmienionym wążku / warstwa kamienna-warstwa zaprawy z drobnym gruzem/. Obiekt ten robi wrażenie krytego przejścia między budynkiem głównym, a murem obwodowym.

W profilu wschodnim, prostopadłym do omawianego muru wystąpiła spalenizna, można zaobserwować jej ostry spadek. Mamy tu prawdopodobnie do czynienia z pierwotnym zarysem wzgórza zamkowego. I tu podobnie jak w wykopie VII nie osiągnięto calca, ani posadowienia. Będzie to możliwe przy poszerzeniu wykopu. Znalaziono dużą ilość materiału zabytkowego z ogromną przewagą ceramiki, głównie siwa. Materiały będą opracowane

TORUŃ

Katedra Archeologii
Uniwersytetu Mikołaja Kopernika
w Toruniu

Badania prowadzili dr Jadwiga Chudziakowa
/ autorka sprawozdania/, mgr Wiesława Kolowa
i mgr Andrzej Kola. Finansował WKZ w Bydgosz-
czy. Trzeci sezon badań. Średniowieczny ośrodek
miejski / XIII-XV w./.

Pracami wykopaliskowymi objęto podobnie jak w poprzednich dwóch sezonach, teren Starego Miasta, gdzie kontynuowano badania przy ul. Kopernika 15.

W piwnicy / nr 2/ tego domu odkryto dwa poziomy osadnicze, pochodzące z XIII w. Niezmiernie ważnym faktem jest odkrycie tu ulicy wyłożonej dranicami i uposażonej na poprzecznych legarach. Tuż przy ulicy, odsłonięto studnię ocembrowaną drewnem. Odkrycie ulicy w piwnicach domu przy ul. Kopernika 15, potwierdza przypuszczenia odnośnie znaczących różnic w układzie przestrzennym między najstarszymi zabudowaniami drewnianymi miasta, a jego średniowieczną zabudową. Pod ulicą odkryto dobrze zachowane fragmenty ścieku i podłogę chaty.

Dalsze ciekawe wyniki uzyskano podczas prac przy ul. św. Ducha. Odkryto tu również bardzo dobrze zachowane fragmenty budownictwa drewnianego/fragmenty chat, szamba, studnie i ulic/, potwierdzające poprzednio dokonane odkrycia zarówno

pod względem chronologii, jak i najstarszego układu przestrzennego miasta. Od-
skryta tu ulica biegnie prostopadle do ul. Kopernika w kierunku Wisły. Jest to
już trzeci przypadek odkrycia ulicy o takim układzie.

Dwa wykopy badawcze usytuowano przy ul. Łaziennej 12 oraz przy ul. Ciasnej.
W obu wypadkach odkryto nawarstwienia średniowieczne i późnośredniowieczne,
oraz ślady osadnictwa kultury łutyczej na wtórnym złożu / ul. Łazienna 12/.

Badania będą kontynuowane.

TUCHOLA

Katedra Archeologii
Łódzkiego Uniwersytetu
Pomoraka Ekspedycja Archeologiczna

Badania prowadził dr Andrzej Nowakowski.
Finansowało Prezydium PRN w Tucholi.
Czwarty sezon badań. Miasto średniowieczne.

Wykopy usytuowano na ul. Starofarnej i Rynkowej. Celem ich było ustalenie
stratygrafii średniowiecznych nawarstwień miejskich.

W wykopie przy ul. Starofarnej stwierdzono pozostałości dzielnicy szewskiej.
W poszczególnych warstwach znaleziono fragmenty zniszczonej zabudowy dREW-
nianej mieszkalnej i gospodarczej, liczne fragmenty przedmiotów codziennego
użytku / np. ceramikę, noże żelazne, drobne przedmioty drewniane, przęślik itp. /,
ślady produkcji szewskiej w postaci przedmiotów skórzanych całych i we fragmen-
tach, odpadków i ścinków skóry i innych. W profilu zarysowały się nawarstwienia
kulturowe poczynając od czasów współczesnych aż do średniowiecza. Horyzont
nowożytny ograniczony jest warstwą pożarową z r. 1781. Poniżej, aż do poziomu
glinki zalewowej leżą utwory z XVI-XVIII w. Najniżej zaobserwowano 5 średnio-
wiecznych warstw osadniczych / XIV-XV w. / z których 2 związane są z działal-
nością warsztatu szewskiego.

Wykop na ul. Rycerskiej miał częściowo zakłóconą stratygrafię. Górne partie
nawarstwień średniowiecznych zniszczone zostały przez XVIII-wieczny murowany
budynek mieszkalny. W warstwach głębszych uchwycono średniowieczny poziom
wyrównawczy, pod którym wystąpiły fragmenty konstrukcji drewnianych, będących
najstarszymi śladami średniowiecznej działalności budowlanej w tym miejscu
/XIV-XV w/. Oprócz licznych ułamków ceramiki i innych drobnych przedmiotów
odkryto w obrębie wykopu monetę Augusta III.

W wykopach kanalizacyjnych na Al. Zwycięstwa udało się uratować przed
zniszczeniem resztki średniowiecznego /XIV w ?/ ujęcia wodnego - ładu